

Informacinis pranešimas

iš ES narkotikų stebėsenos agentūros Lisabonoje

2016 M. EUROPOS NARKOTIKŲ VARTOJIMO PAPLITIMO ATASKAITA: PAGRINDINIAI AKCENTAI

Keičiantis produktams ir vartojimo ypatumams, EMCDDA atkreipia dėmesį į naujas grėsmes sveikatai

(31.5.2016, LISABONA **NESKELBTI iki 10 val. Vakarų Europos (Lisabonos) laiku**) Europos narkotikų rinka išlieka atspari kovos su narkotikais priemonėms, teigia **ES kovos su narkotikų vartojimu agentūra (EMCDDA)**, šiandien Lisabonoje paskelbusi savo **2016 m. Europos narkotikų vartojimo paplitimo ataskaitą. Tendencijos ir pokyčiai** ⁽¹⁾. Savo metinėje ataskaitoje agentūra atkreipia dėmesį į didelio stiprumo produktų keliamą riziką sveikatai, nuolat rinkoje atsirandančias naujas medžiagas ir kintančius narkotikų vartojimo ypatumus. Agentūrai taip pat nerimą kelia kai kuriose šalyse didėjantis mirties nuo perdozavimo atvejų skaičius ir internetinių narkotikų rinkų keliamos grėsmės. Ataskaitoje teigiama, jog ši nauja analizė atkreipia dėmesį į tai, kad įgyvendinant Europos kovos su narkotikais politikos darbotvarkę būtina spręsti daugiau ir platesnių politikos klausimų, nei praeityje.

Dimitris Avramopoulos, už migraciją, vidaus reikalus ir pilietybę atsakingas Europos Komisijos narys, sako: „Europa kovoja su didėjančia narkotikų vartojimo problema. Naujų psichoaktyviųjų medžiagų, stimuliantų, heroino ir kitų opioidų paklausa ir pasiūla išlieka didelė ir tai turi didelį poveikį visuomenės sveikatai. Būtent todėl 2016 m. Europos narkotikų vartojimo ataskaita yra svarbus informacijos šaltinis, papildantis mūsų įrodymais grindžiamus duomenis apie narkotikų vartojimo problemą, o Europos politikams tai naudinga priemonė formuojant kovos su šia problema politiką ir planuojant atitinkamus veiksmus. Pasitelkdami šias žinias, mes toliau raginsime ES valstybių narių institucijas, trečiąsias šalis, internetines įmones ir pilietinę visuomenę stiprinti bendradarbiavimą kovojant su šia visuotine problema“.

MDMA „sugrįžimas“: didėjantis vartojimo paplitimas ir didelių dozių produktai

Šiandien paskelbta ataskaita patvirtina, jog MDMA (dažnai parduodamas ekstazio pavadinimu) grįžta į narkotikų rinką kaip stimuliuojamasis narkotikas, kuriam Europos jaunimas teikia pirmenybę; remiantis ataskaita, „esama ženklų, kad MDMA populiarėja tiek tarp senų stimuliantų vartotojų, tiek tarp naujos kartos jaunųjų vartotojų“ ⁽²⁾.

Maždaug 2,1 mln. jaunų (15–34 metų) suaugusiųjų (1,7 proc. šios amžiaus grupės) teigia vartoję MDMA per pastaruosius dvylika mėnesių. Nors dar visai neseniai po 2001–2005 m. užfiksuoto pakilimo iki aukščiausios ribos MDMA vartojimo paplitimas mažėjo, naujausiais apklausų duomenimis, šio narkotiko vartojimo paplitimas Europoje didėja (2.4 pav.). Atlikusios naujas apklausas, devynios iš 12 ataskaitas teikiančių šalių pateikė didesnius MDMA vartojimo paplitimo tarp jaunų žmonių įverčius, palyginti su ankstesnės apklausos duomenimis. Taip pat matoma ženklų, kad MDMA nebėra nišinis ar su tam tikra subkultūra siejamas narkotikas, vartojamas šokių klubuose; dabar jis vartojamas ir platesniame jaunų žmonių rate įprastame naktiniame gyvenime, pvz., baruose ir vakarėliuose.

2015 m. keliuose miestuose atlikus komunalinių nuotekų tyrimą (jo rezultatais buvo papildyti apklausų duomenys), nustatyta, kad 2015 m. MDMA likučių kiekis komunalinėse nuotekose buvo didesnis nei 2011 m., ir kai kuriuose miestuose šis rodiklis smarkiai padidėjo (2.5 pav.)⁽³⁾. Tai gali būti susiję su didesnio grynumo MDMA ir (arba) didesniu šio narkotiko prieinamumu ir vartojimo paplitimu.

MDMA „atgimimas“ siejamas su „pirmtakų tiekimo naujovėmis, naujais gamybos metodais ir šio narkotiko tiekimu internetu“, aiškina **EMCDDA**. Agentūra taip pat teigia pastebinti atsigaunančios gamybos ženklų po to, kai pastarąjį dešimtmetį šio narkotiko gamybos apimtis mažėjo. Pavyzdžiui, **Belgijoje** (2013 m.) ir **Nyderlanduose** (2014 m.) buvo panaikintos didelės MDMA gamybos vietos.

Produktų, kuriuose didelis MDMA kiekis, prieinamumas 2014 m. paskatino **EMCDDA** ir **Europolą** paskelbti įspėjimus dėl visuomenės sveikatos. Milteliai, kristalai ir tabletės, kuriose didelės MDMA dozės, dabar plačiau prieinami, o tabletės kartais reklamuojamos taikant sudėtingus tikslines rinkodaros būdus. Manoma, kad tai yra apgalvota strategija, kurios laikosi gamintojai, siekdami pagerinti nuomonę apie MDMA po to, kai tam tikrą laiką dėl prastos kokybės produktų ir falsifikavimo jo vartojimas buvo sumažėjęs.

EMCDDA direktorius **Alexis Goosdeel** sako: „Pagyvėjus MDMA rinkai, būtina persvarstyti esamas prevencines ir žalą mažinančias atsakomąsias priemones, kuriomis siekiama apsaugoti naują vartotojų, kurie gali vartoti didelių dozių produktus, nevisiškai suvokdami susijusių riziką, populiaciją ir jiems padėti.“ „Mūsų naujojoje ataskaitoje atkreipiamas dėmesys į su šiuo narkotiku siejamus intoksikacijos ir net mirties atvejus.“ „Tai kelia itin didelį nerimą, nes MDMA po truputį įsilieja į įprastą socialinę aplinką ir vis dažniau jų galima įsigyti internetinėse prekyvietėse“.

Ataskaitoje pažymima, jog, nepaisant to, kad dauguma su neteisėtais narkotikais susijusių sandorių vis dar sudaroma ne internetu, „galimybių išplėsti internetinę prekybą narkotikais apstu“⁽⁴⁾. Šiuo klausimu **EMCDDA** pabrėžia, jog reagavimas į „šiuos tolumoje besikaupiančius tamsius debesius“ yra tas klausimas, kuris bus itin svarbus planuojant būsimą Europos politinę darbotvarkę.

Nauji narkotikai: nauji pavojai ir nauji įspėjimai

Europoje su naujais narkotikais susiję pavojai stebimi naudojant **ES ankstyvojo perspėjimo** dėl naujų psichoaktyviųjų medžiagų (NPM) **systemą**. Šie pavojai yra įvairaus pobūdžio ir gali būti rimti, pvz., tai gali būti ūmaus apsinuodijimo ir net mirties atvejai. Vien nuo 2014 m. **EMCDDA** paskelbė valstybėms narėms skirtus 34 įspėjimus dėl visuomenės sveikatos, susijusius su NPM vartojimu,

NPM skaičius, įvairovė ir prieinamumas Europos rinkoje toliau didėja: šiuo metu agentūra stebi daugiau kaip 560 NPM (1.10 pav.). 2015 m. pirmą kartą užfiksuotos 98 naujos medžiagos (2014 m. – 101). Kaip ir anksčiau, naujų medžiagų sąrašė dominavo sintetiniai kanabinoidai ir sintetiniai katinonai (nustatyta atitinkamai 24 ir 26 tokios medžiagos). Kartu sudėjus, šių dviejų grupių narkotikų sulaikymo atvejai sudarė beveik 80 proc. visų 2014 m. užfiksuotų (50 000) NPM konfiskavimo atvejų; jie sudarė daugiau kaip 60 proc. viso konfiskuoto NPM (4 tonų) kiekio (1.11, 1,12 pav.).

Veiksminga ir greita kova su NPM, kurių dalis pripažįstamos kaip labai toksiškos, pardavimu yra vienas svarbiausių uždavinių. „Jauni vartotojai, patys to nežinodami, gali tapti „bandomaisiais triušiais“, mėginančiais medžiagas, kurių keliamas galimas pavojus sveikatai iš esmės nežinomas,“ – teigiama ataskaitoje.

Sintetiniai kanabinoidai, kurie parduodami kaip „teisėti“ kanapių pakaitalai, gali būti labai toksiški ir užfiksuojama masinio apsinuodijimo jais atvejų (pvz., **Lenkijoje**). 2016 m. vasario mėn. **EMCDDA** paskelbė įspėjimą dėl MDMB-CHMICA – sintetinio kanabinoido, siejamo su nuo 2014 m. Europoje užfiksuotais 13 mirties ir 23 nemirtinos intoksikacijos atvejais. Sintetiniai katinonai parduodami kaip „teisėti“ tokių stimuliantų kaip amfetaminas, MDMA ir kokainas, pakaitalai. Sintetinis katinonas alfa-

PVP⁽⁵⁾, kuris yra stiprus stimuliantas, siejamas su beveik 200 ūmios intoksikacijos atvejų ir daugiau kaip 100 mirčių, užregistruotų nuo 2011 m.

Ataskaitoje aprašoma, kokių galimų priemonių NPM gamintojai imasi šiuo metu siekdama pritraukti ilgiau narkotikus vartojančius ir probleminius narkotikų vartotojus. Šioje srityje didėja nerimas dėl aptinkamų naujų sintetinių opioidų skaičiaus. (Nuo 2009 m. aptikta iš viso 19 naujų sintetinių opioidų, įskaitant 11 fentanilių.) Daugelis fentanilių yra labai stiprūs ir nieko neįtariantiems vartotojams jie gali būti parduodami kaip heroinas, o tai kelia perdozavimo riziką. 2015 m. Europoje nustatyti 32 mirties atvejai, susiję su sintetiniu opioidu acetilfentaniliu, dėl kurių **EMCDDA** ir **Europol** parengė bendrą analizę⁽⁶⁾.

Daugėja mirties nuo perdozavimo atvejų: dėmesio centre – heroinas ir kiti opioidai

Apytikriais skaičiavimais, 2014 m. ES nuo perdozavimo, daugiausia heroino ir kitų opioidų, mirė ne mažiau kaip 6 800 asmenų, t. y. šiek tiek daugiau nei ankstesniais metais (žr. 3 skyrių ir Statistikos biuletinį). Kai kuriose šalyse, kuriose seniai kovojama su opioidų vartojimo keliamomis problemomis (pvz., **Airijoje**, **Lietuvoje**, **Švedijoje**, **JK**), fiksuojamas nerimą keliantis tokių mirties atvejų skaičiaus didėjimas (žr. grafikus, 3 skyrių ir 3.12 pav.).

Kokios priežastys lėmė tokį mirtino perdozavimo atvejų skaičiaus didėjimą, nežinoma, bet tai gali būti susiję su keletu veiksnių, įskaitant padidėjusį heroino prieinamumą, didesnę grynumą, vartotojų senėjimą ir kintančius narkotikų, įskaitant sintetinius opioidus ir vaistus, vartojimo ypatumus. Dažniausiai perdozavimo atvejai fiksuojami tarp vyresnių (35–50 m.) opioidų vartotojų, bet kai kuriose šalyse (pvz., **Švedijoje**) mirties nuo perdozavimo atvejų daugėja ir tarp jaunesnių nei 25 metų asmenų, todėl būtina atidžiau įvertinti šią padėtį. Kelete šalių, vykdančias bendruomenines programas, opioidų vartotojams dabar skiriamas perdozavimą neutralizuojantis vaistas naloksonas⁽⁷⁾.

Nors heroinas tebėra dažniausiai vartojamas opioidas, vis dažniau piktnaudžiaujama sintetiniais opioidais ir kelete šalių užregistruojama vis daugiau gydymą pradedančių asmenų, kurie nurodo sintetinius opioidus kaip pagrindinį narkotiką (2.9 pav.) Toksikologijos ataskaitose taip pat nuolat minimi pakaitiniam gydymui skirti sintetiniai opioidai (pvz., metadonas, buprenorfinas) ir kai kuriose šalyse (pvz., **Airijoje**, **Prancūzijoje**, **Suomijoje**, **JK**) šios medžiagos siejamos su daugeliu su narkotikais susijusių mirties atvejų. Naujoje **EMCDDA** analizėje („Su narkotikais susijusios perspektyvos“ *Perspectives on Drugs/PODs*) šiuo metu ypatingas dėmesys skiriamas strateginėms priemonėms, kuriomis siekiama užkirsti kelią pakaitiniam gydymui skirtų opioidinių vaistų vartojimui ne pagal paskirtį⁽⁸⁾.

Šiandien paskelbta ataskaita papildyta naujais miestų lygmens duomenimis, surinktais įvairių Europos šalių ligoninių skubiosios pagalbos skyriuose (3.11 pav.). Nors heroinas yra skubiosios pagalbos atvejais dažniausiai užregistruojamas neteisėtas narkotikas, kai kuriose vietovėse dažnai užregistruojamas kokainas, kiti stimuliantai ir kanapės. Toliau plėtojama ligoninėse suteikiamos skubiosios pagalbos duomenų stebėseną padės daugiau sužinoti apie narkotikų vartojimo ypatumus, ūmios intoksikacijos atvejus ir atsirandančias problemas⁽⁹⁾.

2014 m. Europos Sąjungoje nuo priklausomybės nuo neteisėtų narkotikų vartojimo buvo gydoma apytikriai 1,2 mln. žmonių (įskaitant Norvegiją ir Turkiją –1,5 mln.). 2014 m. ES pakaitinis gydymas buvo taikomas maždaug 644 000 (įskaitant Norvegiją ir Turkiją – 680 000) opioidų vartotojų. Tai, kad kai kurie psichotropines medžiagas vartojantys asmenys taip pat turi psichikos sveikatos sutrikimų (gretutinis sergamumas), tebekelia sunkumų gydymo paslaugų teikėjams; šiuo metu ši tema tiriama naujojoje **EMCDDA** analizėje (žr. „Su narkotikais susijusios perspektyvos“).

Su stimuliantais susijusios problemos „tampa labiau matomos“

Vertinant neseniai atlikto nuotekų tyrimo rezultatus ir sulaikymų bei apklausų duomenis, Europoje išryškėja regioniniai stimuliantų vartojimo ypatumų skirtumai (1.5, 2.2, 2.3, 2.6, 2.7 pav.) Kokainas

daugiau vartojamas Vakarų ir Pietų Europos šalyse (tai atspindi šio narkotiko patekimo į Europą taškus ir į ją vedančius kontrabandos kelius), o amfetaminų (amfetamino ir metamfetamino) vartojimas labiau paplitęs Šiaurės ir Rytų Europoje.

Ataskaitoje aprašoma, kokiais duomenimis remiantis pastebima, kad „su stimuliantais susijusios problemos tampa labiau matomos“. Kai kuriose šalyse nerimaujama dėl to, kad, nepaisant palyginti stabilaus vartojimo lygio, daugėja gydytis norinčių su amfetaminais susijusių problemų turinčių naujų asmenų. Apskritai, per pastarąjį dešimtmetį Europoje pirmą kartą gydytis pradedančių narkotikų vartotojų, kurių pagrindinis narkotikas yra amfetaminai, padaugėjo 50 proc. (žr. grafiką, 2 skyrių). Šių tokių vartotojų skaičiaus didėjimą daugiausia lėmė **Vokietijoje** užfiksuotas su amfetaminais susijęs padidėjimas, šiek tiek mažiau – su metamfetaminu susijęs padidėjimas **Čekijoje**.

Nors apskritai švirkščiamųjų narkotikų vartojimo paplitimas Europoje sumažėjo, dabar nerimą kelia stimulantų švirkštimas. Beveik pusė (47 proc.) 2014 m. gydymą pradėjusių naujų narkotikų vartotojų, kurių pagrindinis narkotikas yra amfetaminai, nurodė, jog pagrindinis jų narkotikų vartojimo būdas yra švirkštimas. Keletas šalių taip pat pranešė nedidelėse vyrų, turinčių lytinių santykių su vyrais, grupėse užregistravusios metamfetamino ir katinonų švirkštimosi, kai kartu vartojami kiti narkotikai (pvz., GHB), atvejų. Tokia vadinamoji „smūginio“ (angl. *slamming*) svaiginimosi praktika siejama su išplitusiu rizikingu seksualiniu elgesiu; tai rodo, kad priklausomybės nuo narkotikų vartojimo gydymo ir lytinės sveikatos priežiūros paslaugas teikiančioms įstaigoms būtina aktyviau bendradarbiauti ir kartu imtis atsakomųjų priemonių.

Naujų ŽIV diagnozės atvejų tarp švirkščiamuosius narkotikus vartojančių asmenų skaičius ES, ilgainiui mažėjęs, ir toliau mažėja. 2014 m. tarp švirkščiamuosius narkotikus vartojančių asmenų užregistruoti iš viso 1 236 nauji ŽIV diagnozės atvejai, ir tai yra mažiausias per daugiau kaip dešimtmetį užregistruotas tokių atvejų skaičius. Vis dėlto 2015 m. **Airijoje, Liuksemburge ir JK (Škotijoje)** kai kuriose marginalizuotose populiacijose užfiksuoti lokalizuoti ŽIV protrūkiai. Daugeliu atvejų šiuos protrūkius lėmė tokie veiksniai kaip narkotikų vartojimo ypatumų pokyčiai, ypač – padidėjęs stimulantų švirkštimosi paplitimas. „Reikia teikti daugiau reikšmės pastangoms nustatyti lokalius stimulantų vartojimo ir su tuo susijusios žalos ypatumus bei reaguoti į juos,“ – teigiama ataskaitoje.

Hepatitis C yra labai paplitęs tarp švirkščiamųjų narkotikų vartotojų Europoje: nacionalinių imčių tyrimų duomenimis, 2013–2014 m. hepatitu C virusu (HCV) buvo užsikrėtę nuo 15 iki 84 proc. tokių narkotikų vartotojų (3.9 pav.). Nors atsiranda vis daugiau naujų vaistų nuo hepatito C, sudaryti galimybę diagnozuoti ir gydyti šią ligą tebėra didžiausias su švirkščiamųjų narkotikų vartotojais dirbančių specialistų uždavinys.

Europoje kokainas tebėra dažniausiai vartojamas neteisėtas stimuliuojamasis narkotikas: per paskutinius 12 mėnesių šį narkotiką nurodė vartoję maždaug 2,4 mln. jaunų (15–34 metų) suaugusiųjų. 2014 m. kokainą kaip pagrindinį narkotiką nurodė 60 000 specialų priklausomybės nuo narkotikų vartojimo gydymą pradedančių asmenų ir 27 000 pirmą kartą gydytis pradedančių narkotikų vartotojų. Kokaino kontrabanda į Europą analizuojama naujoje šiandien paskelbtoje **EMCDDA** analizėje (žr. „Su narkotikais susijusios perspektyvos“).

Kanapės: nerimas dėl didėjančio vartojimo paplitimo, stiprumo ir gydymo paslaugų poreikio

Per pastaruosius 12 mėnesių kanapes vartojo apytikriai 16,6 mln. jaunų (15–34 metų) europiečių. Nors šių narkotikų vartojimo paplitimas tarp šalių skiriasi (2.1 pav.), atrodo, kad apskritai Europoje jų vartojimo paplitimas nemažėja ir esama ženklų, kad jis šiek tiek didėja. Aštuonios iš 13 šalių, kurios įvertino pastarųjų metų (nuo 2013 m.) apklausų duomenis, nurodė, kad šio narkotikų vartojimo per paskutinius 12 mėnesių paplitimas šioje amžiaus grupėje didėja.

Daugiausia su kanapių vartojimu susijusių išlaidų sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų srityse patiriama dėl dažnai arba ilgai šiuos narkotikus vartojančių asmenų (apytikriai apskaičiuota, kad maždaug 1 proc. suaugusių Europos gyventojų kanapes vartoja kasdien arba beveik kiekvieną

dieną). Palyginti su ankstesniais duomenimis, šiuo metu kanapių dervos ir džiovintų kanapių stiprumas yra didelis (žr. grafiką, 1 skyrių), dėl to gali padidėti šių narkotikų vartojimo keliamo rizika.

Duomenys apie gydymą pradedančius su kanapėmis susijusių problemų turinčius asmenis gali suteikti daugiau informacijos apie didelę riziką keliančio narkotikų vartojimo pobūdį ir mastą Europoje. 2006–2014 m. pirmą kartą dėl su kanapėmis susijusių problemų gydytis pradedančių asmenų skaičius padidėjo nuo 45 000 iki 69 000. Padidėjęs gydymo paslaugų poreikis siejamas su keletu veiksnių, įskaitant kintantį narkotikų vartojimo ir intensyvaus vartojimo paplitimą, žalingesnių produktų prieinamumą, skirtingą siuntimo gydytis praktiką ir didesnę gydymo paslaugų prieinamumą.

Kanapės yra Europoje dažniausiai, t. y. daugiau kaip trimis ketvirtadaliais (78 proc.) atvejų, konfiskuojamas narkotikas (1.1 pav.). 2009 m. džiovintų kanapių konfiskavimo atvejų skaičius Europoje buvo didesnis nei kanapių dervos, ir šis atotrūkis toliau didėjo (1.3 pav.). Vis dėlto ES konfiskuojamos kanapių dervos kiekis vis dar gerokai didesnis nei džiovintų kanapių (574 tonos plg. su 139 tonomis), o iš naujausių duomenų matyti, kad konfiskuojamos dervos kiekis didėja. Pokyčiai Europos kanapių dervos rinkoje nagrinėjami naujoje analizėje, kuri šiandien paskelbta kartu su ataskaita (žr. „Su narkotikais susijusios perspektyvos“).

Apibendrindama **EMCDDA valdybos pirmininkė Laura d'Arrigo** sakė: „Paskelbta praėjus vos kelioms savaitėms po Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos specialiosios sesijos narkotikų klausimais, ši ataskaita patvirtina ilgalaikį Europos Sąjungos įsipareigojimą vykdyti įrodymais grindžiamą kovos su narkotikais politiką. Joje išsamiai analizuojamos naujausios tendencijos 28 ES valstybėse narėse, Turkijoje ir Norvegijoje. Ši ataskaita primena apie tai, kad šiandien mums ne tik vis dar labai aktualios kai kurios praeities problemos, bet atsiranda ir naujų grėsmių, kurių visų pirma kyla dėl besivystančios sintetinių narkotikų rinkos. Esu įsitikinusi, kad tokia ataskaita yra vienas iš būdų dalintis žiniomis apie narkotikų vartojimo problemos padėtį Europoje ir bendrai planuoti naujas atsakomąsias priemones šiems sunkumams įveikti“.

Pastabos

⁽¹⁾ 2016 m. *Europos narkotikų vartojimo paplitimo ataskaitos* dokumentų rinkinį (įskaitant Statistikos biuletinį) galima rasti adresu www.emcdda.europa.eu/edr2016.

Ataskaitoje pateikiami duomenys susiję su 2014 m. arba su paskutiniais metais, kurių duomenys buvo pateikti. Žr. narkotikų vartojimo paplitimo įverčių suvestinę lentelėje „Glaustai“ 13 psl.

⁽²⁾ Taip pat žr. www.emcdda.europa.eu/publications/rapid-communications/2016/mdma

⁽³⁾ Taip pat žr. www.emcdda.europa.eu/publications/insights/assessing-drugs-in-wastewater

⁽⁴⁾ Taip pat žr. www.emcdda.europa.eu/publications/insights/internet-drug-markets – www.emcdda.europa.eu/start/2016/drug-markets

⁽⁵⁾ www.emcdda.europa.eu/publications/joint-reports/alpha-pvp

⁽⁶⁾ www.emcdda.europa.eu/publications (bendros ataskaitos/*Joint reports*)

⁽⁷⁾ www.emcdda.europa.eu/publications/insights/take-home-naloxone

⁽⁸⁾ Analizę *Su narkotikais susijusios perspektyvos — Perspectives on Drugs/PODs* galima rasti adresu www.emcdda.europa.eu/edr2016

⁽⁹⁾ www.emcdda.europa.eu/activities/emergencies

⁽¹⁰⁾ www.emcdda.europa.eu/publications/insights/comorbidity-substance-use-mental-disorders-europe